

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Latała
Protokolant:	sekr. sąd. Sylwia Stępień

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2019 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę zadośćuczynienia, odszkodowania i ustalenie

I. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz M. M. kwotę 120 000 zł (sto dwadzieścia tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 90 000 zł (dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) od dnia 16 maja 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 30 000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) od dnia 23 października 2017 do dnia zapłaty;

II. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz M. M. kwotę 6 684,91 zł (sześć tysięcy sześćset osiemdziesiąt cztery złote dziewięćdziesiąt jeden groszy) tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 861,44 zł (osiemset sześćdziesiąt jeden złotych czterdzieści cztery grosze) od dnia 16 maja 2016 do dnia zapłaty,

- od kwoty 489,01 zł (czteryście osiemdziesiąt dziewięć złotych jeden grosz) od dnia 27 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 694,20 zł (sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote dwadzieścia groszu) od dnia 27 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty do dnia zapłaty,

- od kwoty 920,26 zł (dziewięćset dwadzieścia złotych dwadzieścia sześć groszy) od dnia 19 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 3 720 zł (trzy tysiące siedemset dwadzieścia złotych) od dnia 27 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty;

III. ustala, że (...) S.A. w W. ponosi odpowiedzialność za szkody mogące powstać u M. M. w przyszłości, a pozostające w związku z wypadkiem, jakiemu uległa M. M. w dniu 19 lutego 2016 r.;

IV. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

V. zasądza od M. M. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 1 443,40 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści trzy złote czterdzieści groszy) tytułem kosztów procesu;

VI. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych:

1. od M. M. kwotę 10 604,42 zł (dziesięć tysięcy sześćset cztery złote czterdzieści dwa grosze) z roszczenia zasądzzonego na jej rzecz w punkcie I wyroku,
2. od (...) S.A. w W. kwotę 7 069,61 zł (siedem tysięcy sześćdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt jeden groszy).

SSO Katarzyna Latała

Sygn. akt I C 1815/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 5 lipca 2016 r. (k. 1-11), a skierowanym przeciwko (...) S.A. w W., **powódka M. M.** wniosła o:

1. zasądzenie od pozwanego kwoty 16 552,65 zł tytułem odszkodowania, wraz z ustawowymi odsetkami począwszy od dnia następującego po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody do dnia rzeczywistej zapłaty,
2. zasądzenie od pozwanego kwoty 60 000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, wraz z ustawowymi odsetkami począwszy od dnia następującego po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody do dnia rzeczywistej zapłaty
3. ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać u niej w przyszłości, a pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 19 lutego 2016 r.
4. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w dniu 19 lutego 2016 r. w miejscowości W. doszło do wypadku komunikacyjnego, na skutek czego powódka doznała obrażeń ciała, które wymagały hospitalizacji powódki od dnia 19 lutego do 29 lutego 2016 r. Powódka została poddana zabiegom zamkniętej repozyycji i stabilizacji gwoździem śródszpikowym blokowanym kończyny dolnej lewej, unieruchomienia złamania obojczyka prawego typu „ósemka”, a następnie zastosowano profilaktykę przeciwzkrzepową, przeciwwężcową, antybiotykową oraz leczenie przeciwbólowe; nadto 31 maja 2016 r. M. M. ponownie została przyjęta do szpitala w B., w związku ze stanem po gwoździowaniu śródszpikowym złamania goleni lewej. Powódka wskazała, iż w dniu 1 czerwca 2016 r. została poddana dynamizacji dystalnej gwoźdźca śródszpikowego po złamaniu kości piszczelowej lewej. Z placówki została wypisana 3 czerwca 2016 r. Obecnie oczekuje na termin rozpoczęcia rehabilitacji w związku z doznanymi obrażeniami w wyniku wypadku i jego skutkami.

W zakresie żądania odszkodowania powódka podniosła, że kwota odszkodowania obejmuje wszelkie koszty poniesione w związku z leczeniem, na które składają się koszty związane z zakupem leków zgodnie z zaleceniami lekarskimi, (...) prostotrzymacz ortopedyczny- ósemka oraz basenu sanitarnego łącznie 1 350,45 zł. Powódka nadto wskazała, iż ze względu na skutki wypadku wymagała pomocy i opieki osób trzecich. Od dnia 29 lutego 2016 r. funkcję tę sprawowała siostra powódki B. W.. Powódka oceniła, iż opieka dzienna najbliższych, od dnia 29 lutego 2016 r. do 30 kwietnia 2016 r. wynosiła 12 godzin dziennie i sprowadzała się do następujących czynności: przygotowanie posiłków, karmienie, podawanie leków, sprzątanie, higiena osobista, podawanie basenu, ubieranie się i rozbieranie, przemieszczanie się i zakupy. Ponadto w tym okresie powódka wymagała opieki także w nocy, którą sprawował R. G.. Od dnia 1 do 31 maja 2016 r. w/w pomoc w czasie dziennym wynosiła 5 godzin, powódka nadal miała problemy

w codziennym funkcjonowaniu. Z tytułu opieki świadczonej przez członków najbliższej rodziny powódki M. M., domagała się zatem zasądzenia kwoty 14 508 zł (przy przyjęciu stawki 15 zł za godzinę). Na kwotę odszkodowania żadaną przez powódkę składała się również kwota 694,20 zł tytułem kosztów zakupu paliwa w celu dojazdu do placówek leczniczych.

Co do żądania zadośćuczynienia powódka wskazała, że na skutek wypadku powódka doznała bardzo poważnych obrażeń, które zdestabilizowały jej codzienne funkcjonowanie. Powódka nadal odczuwa silne bóle kończyny dolnej lewej, obojczyka prawego oraz głowy.

W trakcie pobytu w szpitalu, jak i po jego opuszczeniu potrzebowała pomocy osób najbliższych. Powódka dodała, iż wymaga również rehabilitacji. Mimo długiego leczenia stan zdrowia powódki nie uległ znaczącej poprawie. Powódka wskazała, iż wypadek spowodował u niej nie tylko cierpienia fizyczne, ale również miał odbicie na jej stanie psychicznym. Powódka odczuwała lęk, strach przy poruszaniu się. Z powodu bólu często nie mogła spać. Od dnia wypadku M. M. straciła zaufanie do swojego ciała, jest nadmiernie skupiona na ograniczeniach swojego ciała i nadwrażliwa na płynące z niego objawy. Nadto, na skutek zdarzenia u powódki występują również zaburzenia depresyjne, powstałe na skutek utrwalenia zaburzenia stresowego pourazowego, które powodują długotrwały uszczerbek na zdrowiu oraz znaczne cierpienia, powodujące utrudnienia w życiu codziennym powódki. Powódka podniosła, że wypłacona przez ubezpieczyciela kwota 30 000 zł, tytułem zadośćuczynienia nie jest więc adekwatna do krzywdy, jakiej doznała.

Zdaniem powódki, żądanie ustalenia odpowiedzialności zobowiązanego do naprawienia szkody za określone zdarzenie i szkodę mogącą powstać w przyszłości jest całkowicie uzasadnione, gdyż niewykluczone, że z uwagi na specyfikę urazów powstałych wskutek wypadku, trwałość i rozległość obrażeń doznanych w jego wyniku, niektóre szkody, będące oczywistym następstwem wypadku, mogą wystąpić dopiero w przyszłości i z tego właśnie względu nie są ujmowane w ramach pierwotnego żądania zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia pieniężnego.

Pozwany (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 17 sierpnia 2016 r. (koperta) k. 89-101 wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za zdarzenie z dnia 19 lutego 2016 r. Wskazał, że wypłacił powódce kwotę 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia. Pozwany podnosił, iż w toku postępowania likwidacyjnego, lekarz na zlecenie pozwanego sporządził opinię lekarską, w której ustalił na dzień 7 maja 2016 r. uszczerbek na zdrowiu powódki

w wysokości łącznie 20 %. W opinii wskazano, że u powódki nie jest celowe przeprowadzenie rehabilitacji w celu uzyskania poprawy stanu zdrowia. Pozwany zauważył, iż dokumentacji lekarskiej powódki wynika, że leczy się ona reumatologicznie, zaś w załączonych do pozwu fakturach widnieją leki, które mają działanie przeciwreumatyczne. Zdaniem pozwanego, schorzenia reumatyczne nie są nagle, musiały zatem istnieć u powódki przed wypadkiem, skoro wykryto te zmiany w badaniach bezpośrednio po zdarzeniu. Pozwany podkreślił, że wcześniejsze schorzenia reumatyczne mogą mieć wpływ na stan zdrowia i leczenie poszkodowanej w wypadku drogowym, lecz pozwany winien ponosić odpowiedzialność wyłącznie za normalne następstwa szkody, pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem ubezpieczeniowym, nie zaś wynikające z istnienia wcześniejszych schorzeń reumatycznych. W ocenie pozwanego, dochodzone przez powódkę roszczenie zadośćuczynienia jest znacząco zawyżone i bezzasadne. Wypłacona dotychczas przez ubezpieczyciela kwota zadośćuczynienia, zdaniem pozwanego została ustalona na poziomie adekwatnym do doznanej krzywdy i wyczerpuje roszczenie

w całości. Odnośnie żądania powódki w zakresie odszkodowania tytułem kosztów zakupu leków, opieki osób trzecich oraz tytułem kosztów dojazdu na leczenie, pozwany podnosił, iż

z przedstawionych przez powódkę faktur wynika, iż domaga się ona zwrotu kosztów leków niezwiązanych z wypadkiem, a zatem w zakresie skutków wynikających z urazów z wypadku pozwany nie może ponosić odpowiedzialność za zwrot kosztów leków innych niż środki przeciwbólowe, ortezę, basen medyczny, leki przeciwzakrzepowe oraz opatrunki. Natomiast

w kwestii zwrotu kosztów dojazdu powódki na konsultacje medyczne, koszty dojazdu przez bliskich powódki pozwany zarzucił, iż powódka nie udowodniła należycie dochodzonej tytułem odszkodowania kwoty, brak zatem podstaw

do uwzględnienia tego roszczenia. Zdaniem pozwanego, roszczenie dotyczące odszkodowania tytułem kosztów opieki osób trzecich pozostaje nieuzasadnione. Powódka nie udowodniła bowiem rzeczywistego ich poniesienia. Nie wykazała, że ona bądź osoby sprawujące nad nią opieką poniosły związane z tą opieką wydatki lub jakiegokolwiek straty. Pozwany podniósł także, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie znajduje uzasadnienia żądanie powódki w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. Powołując się na treść art. 442¹ kc pozwany wskazywał, iż poszkodowanemu

w obecnym stanie prawnym nie przysługuje interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności, gdyż w wypadku wystąpienia nowej krzywdy powódka będzie mogła wystąpić z powództwem o świadczenie. Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował żądanie powódki w zakresie zasądzenia na jej rzecz odsetek za okres poprzedzający wydanie wyroku. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, pozwany podniósł, iż uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania.

W piśmie procesowym z dnia 14 grudnia 2016 r. (koperta) k. 154-157 powódka zmodyfikowała roszczenie dotyczące odszkodowania i domagała się zasądzenia od pozwanego na jej rzecz zamiast kwoty 16 552,65 zł kwoty 17 472,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami począwszy od dnia następującego po upływie trzydziestu dni od zgłoszenia szkody do dnia zapłaty. Powódka w treści pisma wyszczególniła koszty związane z dojazdem powódki na konsultacje lekarskie i jej bliskich do szpitala. Oszacowała, iż łącznie wynoszą one 1 614,46 zł, zaś kwota zawarta w pozwie obejmowała jedynie 10 dojazdów bliskich do szpitala oraz 3 wizyty

w Poradni w B., co dawało kwotę 694,20 zł. Powódka zatem zmodyfikowała roszczenie o odszkodowanie o dalszą kwotę. Powódka nadmieniła także, że na skutek wypadku wystąpił u niej krwiał. Powódka wymagała diagnostyki tych obrażeń u onkologa.

Powódka M. M. pismem procesowym z dnia 8 września 2017 r. (k. 239-244) zmodyfikowała pozew odnośnie żądania zadośćuczynienia i domagała się zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty 300 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami począwszy od dnia następującego po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody do dnia rzeczywistej zapłaty z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W części motywacyjnej pisma powódka wskazała, iż na skutek wypadku doznała bardzo poważnych obrażeń, które zdestabilizowały jej codzienne funkcjonowanie. Do chwili obecnej powódka odczuwa silne bóle gruczołu piersiowego, obojczyka oraz kości piszczelowej. Powódka wymaga leczenia operacyjnego oraz kontynuacji leczenia rehabilitacyjnego, w celu utrzymania prawidłowego zakresu ruchów w stawie barkowym, prawym i stawach kończyny dolnej lewej. Od dnia wypadku ze względu na jego skutki M. M. wymaga pomocy i opieki osób trzecich, gdyż ma trudności z dokonywaniem czynności dnia codziennego. Powódka podniosła także, że zachodzi u niej konieczność skorzystania z pomocy psychiatrycznej. Skutki wypadku wpłynęły bardzo negatywnie na jej stan psychiczny i fizyczny. Powódka przed wypadkiem była osobą pełną życia, aktywną i samodzielną. Brak sprawności, ból, utrata samodzielności konieczność korzystania z pomocy innych w czynnościach dnia codziennego spowodowały u powódki obniżenie nastroju, zaburzenia snu i łaknienia, myśli rezygnacyjne, co jest charakterystyczne dla zaburzeń depresyjnych. W ocenie powódki, żądana kwota tytułem zadośćuczynienia w stosunku do doznanych cierpień jest adekwatnym świadczenia za doznaną krzywdę.

Pozwany (...) S.A. w W. w piśmie procesowym z dnia 22 września 2017 r. (koperta) k. 248-249v wnosił o oddalenie powództwa, również w rozszerzonym zakresie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W części motywacyjnej pisma pozwany zakwestionował swoją dalszą odpowiedzialność, co do zasady i co do wysokości. Wskazał, iż

w jego ocenie zgłoszone przez stronę powodową roszczenia są niewspółmierne, rażąco wygórowane, w szczególności w kontekście okoliczności, jak i skutków zdarzenia. Z ostrożności procesowej pozwany dodał, że wysokość zadośćuczynienia nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, lecz musi być odpowiednia w tym znaczeniu, że powinna – przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego- utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwie. Zdaniem pozwanego, powódka nie wykazała w żaden sposób zasadności ani wysokości roszczeń dochodzonych pozwem. W odniesieniu do

wymagalności roszczenia o odsetki, pozwany podniósł, że sąd stosownie do art. 316 kpc bierze pod uwagę stan rzeczy z chwili wyrokowania. Tym samym, w ocenie pozwanego, dopiero od tego dnia należą się od zobowiązanego odsetki za opóźnienie.

W piśmie procesowym z dnia 14 lutego 2019 r. (koperta k. 399 – 400) pełnomocnik pozwanego wystąpiła z wnioskiem o zmianę podmiotową w trybie art. 192 pkt 3 kpc w niniejszej sprawie. Oświadczyła, iż (...) S.A. jest zainteresowana wstąpieniem do sprawy w miejsce dotychczasowego pozwanego. Nadmienila, iż na skutek sprzedaży przedsiębiorstwa poprzedzonego przeniesieniem portfela ubezpieczeń (...) S.A odpowiedzialna jest za wszystkie zobowiązania zaciągnięte przez (...) S.A. Oddział w Polsce

Pełnomocnik powódki na rozprawie w dniu 28 lutego 2019 r. (k.417) wyraził zgodę na wstąpienie do sprawy po stronie pozwanej A. (...) Towarzystwo (...) i (...) S.A.

Strony podtrzymały swe stanowiska w toku dalszego postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 lutego 2016 r. M. M. podróżowała samochodem, wspólnie z koleżanką i jej synem. Kobiety miały wyznaczoną wizytę kontrolną u lekarza w B.. Powódka siedziała z tyłu na miejscu pasażera, była zapięta pasami bezpieczeństwa.

W miejscowości W., kierujący pojazdem S. L. C. chciał wykonać manewr wyprzedzania. Przystępując do manewru nie upewnił się należycie, czy ma wystarczająco dużo miejsca i czy z naprzeciwka nie nadjeżdża inny pojazd. Wówczas doszło do zderzenia czołowego z jadącym z przeciwnego kierunku samochodem M., którym podróżowała powódka wraz ze znajomymi. M. M. utraciła przytomność. R. M.- kierujący pojazdem M. wyciągnął z samochodu pasażerkę i ułożył ją na poboczu, na trawie.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju z dnia 22 sierpnia 2016 r. M. C. został uznany za winnego tego, że w dniu 19 lutego 2016 r. w miejscowości W., gmina B., w woj. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, kierując na drodze publicznej relacji B.- P., samochodem marki S. (...) o nr rejestracyjnym (...), wykonując manewr wyprzedzania nie zachował szczególnej ostrożności i wjechał na przeciwny pas ruchu, doprowadzając w ten sposób do czołowego zderzenia z jadącym z przeciwnego kierunku pojazdem marki M. o nr rejestracyjnym (...) kierowanym przez R. M., na skutek czego obrażeń ciała doznały pasażerki pojazdu M. tj. A. M. w postaci złamania mostka, urazu brzucha i miednicy z krwawkami, urazu klatki piersiowej oraz ogólnych potłuczeń oraz M. M. w postaci złamania podudzia lewego – trzonu kości piszczelowej, złamania obojczyka prawego, które to uszkodzenia spowodowały u wyżej wymienionych naruszenie czynności narządów ciała na czas trwający powyżej 7 dni, to jest czynu stanowiącego występki z art. 177 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 1 k.k. wymierzona została mu kara 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie zostało zawieszona na okres próby wynoszący 3 lata. Nadto Sąd orzekł grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych przy określeniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł.

dowód:

- wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy k. 17

- zeznania R. M. k. 38-39 akt sprawy II K 263/16, wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 22 sierpnia 2016 r. k. 128 akt II K 263/16

Bezpośrednio po wypadku powódka została przewieziona karetką pogotowia do szpitala w B., na Oddział (...) Urazowo Ortopedycznej, gdzie po wykonaniu badań rozpoznano u niej złamanie obojczyka prawego z przemieszczeniem, złamanie poprzeczne 1/2 trzonu kości piszczelowej lewej oraz stłuczenie głowy. W trakcie hospitalizacji wykonano zabieg operacyjny zespolenia gwoździem śródszpikowym kości piszczelowej oraz przeprowadzono leczenie

zachowawcze złamania obojczyka. Zastosowano u pacjentki profilaktykę przeciwzakrzepową, przeciwwężcową, antybiotykową oraz leczenie przeciwbólowe. M. M. została wypisana ze szpitala w dniu 29 lutego 2016 r. z zaleceniami dalszego leczenia farmakologicznego oraz kontroli w poradni ortopedycznej. Bezwzględnie zakazano pacjentce obciążać kończynę dolną, lewą. Zalecono utrzymanie unieruchomienia obojczyka przez 4- 6 tygodni.

W dniu 31 maja 2016 r. powódka zgłosiła się ponownie do szpitala w B., na Oddział (...) Urazowo- Ortopedycznej, celem przeprowadzenia dynamizacji dystalnej gwoźdźcia śródszpikowego z kości piszczelowej lewej. Zabieg operacyjny wykonano w dniu

1 czerwca 2016 r. Zabieg usunięcia metalu i wczesny okres pooperacyjny odbył się bez powikłań. Pacjentka w stanie ogólnym i miejscowym dobrym, w dniu 3 czerwca została wypisana do domu z zaleceniami chodzenia z tolerowanym obciążeniem kończyny dolnej lewej z asekuracją dwóch kul łokciowych, oraz kontroli w (...).

Powódka odczuwała silne bóle obojczyka. Z tego powodu proces usprawniania uległ wydłużeniu. Powódka zaczęła poruszać się za pomocą kul dopiero w lipcu 2016r. Miesiąc później rozpoczęła chodzenie o jednej kuli, którą używała przez dłuższy czas z powodów bólu podudzia.

Powódka na skutek wypadku doznała również urazu gruczołu piersiowego po stronie prawej. W dniu 27 czerwca 2016 r. badanie USG piersi prawej wykazało ognisko hypoechoogeniczne 22 x5 mm, krwiak w fazie inwolucji. Przeprowadzone w dniu 13 grudnia 2016 r. badanie histopatologiczno- patologiczne wycinka z piersi prawej ujawniło uszkodzenie włóknisto – cystowate gruczołu. Powódka do chwili obecnej przeprowadza kontrolne badania piersi.

Powódka została skierowana na leczenie sanatoryjne. Od 28 sierpnia do 18 września 2016 r. M. M. przebywała w sanatorium w B., gdzie korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych.

Leczenie ortopedyczne powódki trwało od dnia 19 lutego 2016 r. do stycznia 2018 r.

i zostało zakończone. Jednakże skutki wypadku, głównie dolegliwości bólowe wymagają dalszego leczenia. Konieczne jest też dalsze leczenie rehabilitacyjne. Powódka w kwietniu i we wrześniu 2018 r. korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych.

U powódki występuje stan po przebyłym złamaniu kości podudzia lewego, staw rzekomy trzonu kości piszczelowej lewej, stan po złamaniu obojczyka prawego, staw rzekomy obojczyka prawego z przemieszczeniem, stan po stłuczeniu gruczołu piersiowego, uszkodzenie włóknisto- cystowate gruczołu. Przebyte złamanie obojczyka powoduje 25% trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki, zaś przebyte złamanie kości piszczelowej 25% trwałego uszczerbku na zdrowiu. Uszkodzenie włóknisto - cystowate gruczołu piersiowego powoduje 5 % trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Łączny trwały uszczerbek na zdrowiu powódki związany ze zdarzeniem z dnia 19 lutego 2016r. wynosi 55 % i jest wyłącznie spowodowany przebyłym urazem. Stwierdzona 23 września 2016 r. w badaniu densytometrycznym osteoporoza centralna nie pozostaje w związku przyczynowym z następstwami przebytego urazu, jak również nie miała wpływu na przebieg złamań i wystąpienia stawu rzekomego obojczyka i kości piszczelowej.

Stwierdzone zmiany w zakresie gruczołu piersiowego są wynikiem ogniska stłuczenia, ograniczonego krwiaka i następowych procesów bliznowatych związanych z gojeniem się rany. Stwierdzone w badaniu ognisko włóknisto cystowate wymaga okresowej kontroli mammograficznej. Z kolei następstwem przebytego złamania obojczyka prawego jest powstały staw rzekomy, łączący przemieszczone odłamki, co powoduje skrócenie prawej obręczy barkowej, dużego stopnia ograniczenia ruchów w stawie (odwiedzenie 80 stopni, zgięcie do przodu 100 stopni, ruchy bolesne, co w efekcie powoduje znaczne osłabienie siły mięśniowej obręczy barkowej. Staw rzekomy obojczyka jest wynikiem braku repozycji jego złamania i obecnie kwalifikuje się do leczenia operacyjnego na drodze otwartej repozycji odłamków i kompresyjnego zespolenia blaszką i śrubami z miejscowym, śródoperacyjnym podaniem płytkowego czynnika wzrostu (...). Natomiast staw rzekomy trzonu kości piszczelowej wymaga również leczenia operacyjnego polegającego na usunięciu gwoźdźcia śródszpikowego, resekcji stawu rzekomego, kompresyjnego zespolenia stabilizatorem zewnętrznym (stabilizator ramowy lub aparat I.) z miejscowym, śródoperacyjnym

podaniem płytkowego czynnika wzrostu (...). Powódka nadal wymaga kontynuacji leczenia rehabilitacyjnego, w celu utrzymania prawidłowego zakresu ruchów w stawie barkowym prawym i stawach kończyny dolnej lewej.

Po wyjściu ze szpitala powódka była osobą praktycznie leżącą i wymagała całkowitej pomocy w poruszaniu się, ubieraniu, higienie osobistej, robieniu zakupów, sprzątaniu mieszkania, przygotowywaniu posiłków, częściowej pomocy w załatwianiu potrzeb fizjologicznych

i spożywaniu pokarmów. Stopniowo powódka stawiała się coraz bardziej samodzielna.

Z wyjątkiem okresu pobytu powódki w szpitalu wymagała ona pomocy osób trzecich w wymiarze 4 godzin dziennie we wszystkich czynnościach życia codziennego. Opieka i pomoc jest jej nadal potrzebna.

Zdarzenie z dnia 19 lutego 2016 r. stanowiło dla powódki stres o wyjątkowym nasileniu. W początkowym okresie dominowały u niej dolegliwości bólowe związane z urazem i zabiegami. Po wypadku powódka stała się osobą niesamodzielną w zakresie wielu codziennych czynności. Przed wypadkiem była zupełnie sprawna, samodzielna, mieszkała z konkubentem, zajmowała się domem, pielęgnowała ogródek. M. M. była osobą aktywną, lubiła spotykać się ze znajomymi. Powyższy sposób funkcjonowania M. M. uległ radykalnej zmianie

w związku z wypadkiem komunikacyjnym i jego skutkami fizycznymi i psychicznymi. Powódka zrezygnowała ze wszystkich rodzajów aktywności oraz z kontaktów towarzyskich. Stan zdrowia po wypadku zmusił powódkę do leżenia przez wiele tygodni, w tym czasie powódka przy wykonywaniu wszystkich czynności dnia codziennego korzystała z pomocy swojej siostry, która zamieszkała u powódki. Następnie przez kolejne miesiące powódka poruszała się po domu przy pomocy krzesła na kółkach, a później kul.

Stopniowy wzrost sprawności, możliwości samodzielnego poruszania się zwiększyły samodzielność powódki do wykonywania podstawowych czynności samoobsługowych. Jednakże mimo zabiegów szpitalnych i rehabilitacji powódka nadal nie odzyskała pełnej sprawności.

M. M. emocjonalnie bardzo przeżywa utratę samodzielności. Musiała zrezygnować z części swoich zainteresowań i sposobów spędzania wolnego czasu, pracy na działce. Znacznie ograniczyła aktywność towarzyską.

Następstwem wypadku był również lęk przed jazdą samochodem, który utrzymuje się do chwili obecnej. Brak sprawności, ból, konieczność pomocy innych osób w podstawowych czynnościach związanych z toaletą, zaspokajaniem potrzeb fizjologicznych, jedzeniem

i ubieraniem spowodowały u powódki obniżenie nastroju, zaburzenia snu i łaknienia, myśli rezygnacyjne.

Aktualnie u powódki widoczne są zaburzenia o charakterze depresyjnym. Powódka doświadcza uczucia pustki i znudzenia. Negatywnie postrzega przyszłość, obawia się, że może przydarzyć się jej coś złego. U powódki przeważnie występuje obniżony nastrój, nie czuje się ona szczęśliwa i zadowolona. Często reaguje drażliwością, niepokojem i irytacją, cechuje ją płaczliwość. Niechętnie wychodzi też z domu, izoluje się od otoczenia, unika spotkań towarzyskich. Powódka czuje się pozbawiona energii, ma trudności z podejmowaniem decyzji

i realizowaniem pomysłów. Nadal ma problemy ze snem. Rokowanie na przyszłość co do powódki jest niepewne. Powódka bowiem nadal nie odzyskała pełnej sprawności. Ze względu na skutki wypadku, których powódka doświadcza w sferze psychicznej wymaga ona obecnie wsparcia psychologicznego.

dowód:

- dokumentacja medyczna powódki k. 23-65, k. 158-189, k. 309-312, k. 321-341, k. 364-377

- opinia biegłego ortopedy W. R. (1) k. 197-199

- uzupełniająca opinia biegłego ortopedy W. R. k. 288-289, k. 345

- ustna uzupełniająca opinia biegłego ortopedy W. R.- protokół rozprawy z dnia 12 grudnia 2018 r., k. 388-388 v

- opinia sąдово- psychologiczna biegłej K. P. k. 217-222

- uzupełniająca opinia psychologa K. P. k. 252-254

- zeznania powódki protokół rozprawy z dnia 28 lutego 2019 r. od 00:09:53 do 00:26:54w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 listopada 2016 r. od 00:04:19 do 00:21:48, protokół rozprawy z dnia 24 maja 2018 r. od 00:15:09 do 00:45:43

- zeznania świadka R. M. protokół rozprawy z dnia 30 listopada 2016 r. od 00:30:17 do 00:49:09

- zeznania świadka B. W. protokół rozprawy z dnia 30 listopada 2016 r. od 00:37:13 do 00:49:09

- zeznania świadka R. G. protokół rozprawy z dnia 30 listopada 2016 r. od 00:51:54 do 00:56:10

Po wyjściu ze szpitala powódka poniosła koszty związane z dalszym leczeniem i rehabilitacją. Z tego tytułu powódka wydatkowała łącznie kwotę 1 350,45 zł. W okresie od maja 2016 r. dokonywała ona zakupów leków, sprzętu ortopedycznego ((...) prostotrzymacz ortopedyczny- ósemka), basenu sanitarnego, preparatów witaminowych i środków opatrunkowych:

- w dniu 29 lutego 2016 r. na kwotę 140,33 zł oraz 25 zł;

- w dniu 4 marca 2016 r. na kwotę 89,90 zł,

- w dniu 9 marca 2016 r. na kwotę 55,43 zł

- w dniu 11 marca 2016 r. na kwotę 411,86 zł,

- w dniu 15 marca 2016 r. na kwotę 61,48 zł,

- w dniu 18 marca 2016 r. na kwotę 100,89 zł,

- w dniu 25 marca 2016 r. na kwotę 31,98 zł

- w dniu 6 kwietnia 2016 r. na kwotę 96,21 zł,

- w dniu 20 kwietnia 2016 r. na kwotę 101,52 zł,

- w dniu 10 maja 2016 r. na kwotę 227,92 zł,

Nadto powódka ponosiła koszty dojazdów do placówek medycznych (paliwo) – koszty te wynosiły 1 614,46zł.

dowody:

- rachunki, paragony, faktury VAT k. 67- 77

- zeznania powódki protokół rozprawy z dnia 28 lutego 2019 r. od 00:09:53 do 00:26:54w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 listopada 2016 r. od 00:04:19 do 00:21:48, protokół rozprawy z dnia 24 maja 2018 r. od 00:15:09 do 00:45:43

M. M. ma 66 lat. Utrzymuje się z emerytury w wysokości ok. 1700 zł. Nadto jest właścicielką gospodarstwa o powierzchni 1, 2 ha. Przed wypadkiem powódka uprawiała na działce warzywa oraz wraz z konkubentem hodowała kury, świnie i króliki. Powódka przed wypadkiem miała problemy zdrowotne, leczyła się na zwyrodnienie stawów i osteoporozę.

Orzeczeniem z dnia 22 kwietnia 2016 r. (...) ds. Orzekania

i Niepełnosprawności w P. powódka została zaliczona do znacznego stopnia niepełnosprawności; powódkę uznano przy tym za niezdolną do pracy. Uznano, iż M. M., zgodnie z zaleceniami lekarza wymagała zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie. Wskazano także,

że powódka wymagała korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieci instytucji pomocy społecznej. U powódki zachodziła konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Orzeczenie wydane zostało do 31 kwietnia 2017 r. Obecnie M. M. nie dysponuje aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności, nie ubiegała się o nie.

dowód:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 22 kwietnia 2016 r. k. 66

- zeznania powódki protokół rozprawy z dnia 28 lutego 2019 r. od 00:09:53 do 00:26:54 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 listopada 2016 r. od 00:04:19 do 00:21:48, protokół rozprawy z dnia 24 maja 2018 r. od 00:15:09 do 00:45:43

W chwili zdarzenia z dnia 19 lutego 2016 roku sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w A. (...). Pozwane towarzystwo ubezpieczeń przyjęło na siebie odpowiedzialność za skutki wypadku i na skutek zgłoszenia przez M. M. w dniu 7 kwietnia 2016 r. szkody przeprowadziło postępowanie likwidacyjne. Decyzją A. (...) z dnia 13 maja 2016 r., przyznano M. M. świadczenie w wysokości 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę

dowód:

- akta szkody nr 0201190.03 (płyta CD) k. 134

- decyzja z dnia 13.05.2016 r. k. 22

Dokonując ustaleń stanu faktycznego, Sąd opierał się głównie na dokumentacji leczenia powódki. Ponadto Sąd opierał się na opiniach tak podstawowych, jak i uzupełniających sporządzonych przez biegłych z zakresu psychologii oraz ortopedii i traumatologii.

W zakresie wiedzy specjalnej z dziedziny ortopedii i traumatologii Sąd oparł się na opinii biegłego W. R. (1). Na jej podstawie Sąd ustalił rodzaj i zakres trwałego uszczerbku na zdrowiu w dziedzinie specjalności biegłego, jakiego powódka doznała na skutek zdarzenia z dnia 19 lutego 2016 roku. Sąd Okręgowy w pełni podziela opinię biegłego W. R. (1) uznając ją za logiczną, spójną, opartą na dokumentacji lekarskiej, a także na fachowej wiedzy i doświadczeniu zawodowym biegłego sądowego. Biegły ocenił stan zdrowia i odniósł się do schorzeń przedstawionych przez M. M. oraz załączonej do akt sprawy dokumentacji. Biegły ortopeda uznał, że u powódki z uwagi na odniesione na skutek wypadku obrażenia ciała i posiadane dolegliwości ze strony narządów ruchu występuje łącznie trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 55 %.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał wartość dowodową złożonej w sprawie przez biegłego lekarza ortopedę opinii oraz podzielił - jako przekonujące - wnioski wypływające z jej treści. Wnioski te są logicznie i zostały prawidłowo przez biegłego uzasadnione. Opinia nie zawiera braków i wyjaśnia wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Do wydania opinii biegły dysponował materiałem zgromadzonym w postępowaniu rozpoznawczym. Ponadto biegły kilkakrotnie odniósł się do zgłaszanych przez stronę pozwaną zarzutów, która zakwestionowała przedmiotową opinię zarówno co do poczynionych spostrzeżeń jak i oszacowanej wysokości uszczerbku na zdrowiu powódki – 55 %. W ocenie Sądu, strona pozwana nie przedstawiła żadnych uzasadnionych zarzutów, które skutecznie podważałyby ustalenia dokonane przez biegłego. Wynikające z nich wnioski były logicznie i prawidłowo uzasadnione, nadto nie zawierały braków i wyjaśniały wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Zdaniem Sądu, złożone opinie dają wystarczający i pełny obraz stanu zdrowia M. M., istotny z punktu widzenia ustalenia wysokości należnego jej zadośćuczynienia i oceny odpowiedzialności strony pozwanej.

Oceny stanu zdrowia psychicznego powódki, Sąd dokonał na podstawie opinii sporządzonej przez biegłą z zakresu psychologii K. P.. Sąd dokonał na jej podstawie ustaleń faktycznych dotyczących zakresu skutków i konsekwencji dla życia codziennego M. M. i przebytej przez nią traumy. Opinia ta jest pełna, oparta na całokształcie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym dokumentacji medycznej, została sporządzona w sposób rzetelny i przez wykwalifikowaną ku temu osobę. W ocenie Sądu, mimo zarzutów stawianych wnioskom zawartym w opinii, opinia ta była wiarygodna, spójna, logiczna, dlatego też stanowiła podstawę ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszym postępowaniu. Biegła wyjaśniła zarówno w opinii podstawowej, jak i w uzupełniającej, iż zdarzenie z dnia 19 lutego 2016 r. wywołało u powódki stres. Następstwem był również lęk przed jazdą samochodem, który utrzymuje się do chwili obecnej. Biegła stanowczo wskazywała, iż brak sprawności, ból, konieczność korzystania z pomocy innych osób w podstawowych czynnościach dnia codziennego spowodowały u powódki zaburzenia o charakterze depresyjnym. Niewątpliwie ma to przełożenie na funkcjonowanie powódki w życiu codziennym.

Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna. Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Nadto Sąd dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o zeznania świadka B. W., R. G. i R. M. i Sąd dał im wiarę w całości, albowiem w sposób szczegółowy, rzeczowy i spójny świadkowie przedstawili istotne okoliczności związane ze zdarzeniem z dnia 19 lutego 2016r., jego skutki, dolegliwości odczuwane przez M. M., okoliczności związane z przebiegiem leczenia, zakresem doznanych cierpień, ograniczeń ruchowych powódki oraz ograniczeń związanych z wykonywaniem przez nią czynności dnia codziennego i konieczności zapewnienia opieki i pomocy przy wykonywaniu podstawowych czynności bezpośrednio po w/w zdarzeniu w zakresach potwierdzonych przez biegłych.

Sąd dokonał również ustaleń na podstawie dowodu z przesłuchania stron, na zasadzie art. 302 § 1 k.p.c. ograniczonego do przesłuchania powódki, której zeznaniom dał wiarę

w całości, jako zbieżnym z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

W szczególności podkreślić należy, iż u powódki nie dało się zaobserwować, widocznej niekiedy w tego typu sprawach, tendencji do wyolbrzymiania swych cierpień celem uzyskania korzystniejszego rozstrzygnięcia w sprawie. W swoich zeznaniach odnosiła się ona głównie do długotrwałego procesu leczenia, jaki w zaistniałej sprawie miał miejsce oraz ograniczeń ruchowych będących następstwem doznanych w wypadku urazów.

Zaznaczyć należy w nawiązaniu do opinii sporządzonej przez biegłą psycholog, że bez wiedzy specjalistycznej, a jedynie kierując się zwykłym doświadczeniem życiowym, w oparciu

o zeznania powódki, jej zachowanie w trakcie ich składania, że skutki wypadku w sferze psychicznej odcisnęły na niej duże piętno. Powódka jest bardzo rozczarowana, pesymistycznie nastawiona do przyszłości, pełna obaw i lęków, co wskazuje, że w życiu jej nie ma obecnej aktualnie żadnej przyjemności, radości. Opisywane zatem skutki dla zdrowia psychicznego powódki przez biegłą są adekwatne do tych, które zostały wymienione.

Wszystkie te dowody tworzą w sprawie spójny obraz przebiegu zdarzenia, jego następstw dla powódki, w tym procesu leczenia i rehabilitacji, uciążliwości związanych z funkcjonowaniem spowodowanym doznanymi urazami oraz jej obecnego stanu zdrowia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo M. M. przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę zadośćuczynienia, odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki zdarzenia z dnia 19 lutego 2016 r. co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

ZADOŚCUCZYNIENIE

Art. 445 § 1 k.c. stanowi, iż w przypadkach przewidzianych w art. 444 k.c., to jest w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W niniejszej sprawie bezsporną była okoliczność, iż pozwany (...) S.A. przyjął swoją odpowiedzialność co do zadośćuczynienia powódce krzywdy, jakiej doznała ona w wyniku wypadku samochodowego z dnia 19 lutego 2016 r. Nadto jak wynika z akt postępowania likwidacyjnego, strona pozwana przyznała powódce tytułem zadośćuczynienia za krzywdę kwotę 30 000 zł. Spór w niniejszej sprawie dotyczył roszczenia o zasądzenie odszkodowania na rzecz powódki, ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki w/w wypadku oraz przede wszystkim żądania dalszej kwoty tytułem zadośćuczynienia, a tym samym wszystkich przesłanek warunkujących jego wysokość.

Stwierdzić należy, iż zadośćuczynienie pieniężne, o którym mowa w art. 445 § 1 k.c. ma na celu naprawienie szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych, dlatego też ustalając kwotę zadośćuczynienia należy mieć na uwadze rozmiar cierpień fizycznych związanych z zaistnieniem wypadku, dolegliwości bólowe powstałe

w następstwie urazu oraz długotrwałego leczenia; ma ono na celu złagodzenie osobie pokrzywdzonej deliktem doznanych cierpień fizycznych i moralnych, wysokość zadośćuczynienia musi zatem pozostawać w zależności od intensywności cierpień, czasu ich trwania, ujemnych skutków zdrowotnych jakie osoba poszkodowana będzie zmuszona znosić w przyszłości - zadośćuczynienie ze swej istoty co do zasady uwzględniać winno więc wszystkie cierpienia, których doznał pokrzywdzony: zarówno te, które odczuwał w przeszłości, jak i aktualne oraz te, co istotne, które będzie odczuwał do końca życia; przy określaniu wymiaru zadośćuczynienia należy uwzględnić wszystkie okoliczności danego zdarzenia, a zwłaszcza rodzaj obrażeń i rozmiar związanych z nimi cierpień fizycznych i psychicznych, stopień kalectwa, poczucie nieprzydatności, konieczność korzystania ze wsparcia bliskich, a zadośćuczynienie powinno spełniać funkcję kompensacyjną (por.: wyrok SN z dnia 29 września 2004 r., II CK 531/03, LEX nr 137577; wyrok S.A. w Białymstoku z dnia 1 lutego 2005 r., III APa 9/04, OSAB 2005/2/40; wyrok S.A. w S. z dnia 17 czerwca 2009 r., I ACa 771/08, Lex nr 550910; wyrok SN z dnia 17 września 2010 r., II CSK 94/10, Lex nr 602758).

Pojęcie "sumy odpowiedniej" użyte w art. 445 § 1 k.c. w istocie ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane przez kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. (por. wyrok SN z dnia 22 kwietnia 1985 r., II CR 94/85, LEX nr 8713).

Jak zaś wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, w wyniku przedmiotowego zdarzenia powódka M. M. po wypadku została przyjęta do szpitala w B., na Oddział (...) Urazowo- Ortopedycznej, gdzie po wykonaniu badań rozpoznano

u niej złamanie obojczyka prawego z przemieszczeniem, złamanie poprzeczne 1/2 trzonu kości piszczelowej lewej oraz stłuczenie głowy. W trakcie hospitalizacji wykonano zabieg operacyjny zespolenia gwoździem śródszpikowym kości piszczelowej oraz przeprowadzono leczenie zachowawcze złamania obojczyka. Zastosowano u pacjentki profilaktykę przeciwwązkową, przeciwciężcową, antybiotykową oraz leczenie przeciwbólowe. M. M. została wypisana ze szpitala w dniu 29 lutego 2016 r. z zaleceniami dalszego leczenia farmakologicznego oraz kontroli w poradni ortopedycznej. Bezwzględnie zakazano pacjentce obciążać kończynę dolną, lewą, zalecono utrzymanie unieruchomienia obojczyka przez 4- 6 tygodni. W dniu 31 maja 2016 r. powódka zgłosiła się ponownie do szpitala w B., na Oddział (...) Urazowo- Ortopedycznej, celem przeprowadzenia dynamizacji dystalnej gwoźdźca śródszpikowego z kości piszczelowej lewej.

Zabieg operacyjny wykonano w dniu 1 czerwca 2016 r. Zabieg usunięcia metalu i wczesny okres pooperacyjny odbył się bez powikłań. Pacjentka

w stanie ogólnym i miejscowym dobrym w dniu 3 czerwca została wypisana do domu z zaleceniami chodzenia z tolerowanym obciążeniem kończyny dolnej lewej z asekuracją dwóch kul łokciowych, oraz kontroli w (...). Powódka odczuwała silne bóle obojczyka. Z tego powodu proces usprawniania uległ wydłużeniu. Powódka zaczęła poruszać się za pomocą kul dopiero w lipcu 2016r. Miesiąc później rozpoczęła chodzenie o jednej kuli, którą używała przez dłuższy czas z powodów bólu podudzia. Powódka na skutek wypadku doznała również urazu gruczołu piersiowego po stronie prawej. W dniu 27 czerwca 2016 r. badanie USG piersi prawej wykazało ognisko hypoechogeniczne 22 x5 mm, krwiak w fazie involucji. Przeprowadzone w dniu 13 grudnia 2016 r. badanie histopatologiczno- patologiczne wycinka z piersi prawej ujawniło uszkodzenie włóknisto – cystowate gruczołu. Powódka do chwili obecnej przeprowadza kontrolne badania piersi. Skutki wypadku, głównie dolegliwości bólowe wymagają dalszego leczenia. Konieczne jest dalsze leczenie rehabilitacyjne.

Podkreślić należy, iż wskutek wypadku z dnia 19 lutego 2016 roku u powódki nastąpił trwały uszczerbek na zdrowiu. Przebyte złamanie obojczyka powoduje 25% trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki, zaś przebyte złamanie kości piszczelowej 25% trwałego uszczerbku na zdrowiu. Uszkodzenie włóknisto- cystowate gruczołu piersiowego powoduje 5 % trwałego uszczerbku na zdrowiu. Łączny trwały uszczerbek na zdrowiu powódki związany ze zdarzeniem z dnia 19 lutego 2016r. wynosi 55 % i jest wyłącznie spowodowany przebyłym urazem. Stwierdzona 23 września 2016 r. w badaniu densytometrycznym osteoporoza centralna nie pozostaje w związku przyczynowym z następstwami przebytego urazu, jak również nie miała wpływu na przebieg złamań i wystąpienia stawu rzekomego obojczyka i kości piszczelowej.

Nadto podkreślić należy, iż wypadek, w którym uczestniczyła powódka wywołał u niej ogromny stres. Następstwem był również lęk przed jazdą samochodem, który utrzymuje się do chwili obecnej. Brak sprawności, ból, konieczność pomocy innych osób w podstawowych czynnościach związanych z toaletą, zaspokajaniem potrzeb fizjologicznych, jedzeniem

i ubieraniem spowodowały u powódki obniżenie nastroju, zaburzenia snu i łaknienia, myśli rezygnacyjne. Aktualnie u powódki widoczne są zaburzenia o charakterze depresyjnym. Powódka doświadcza uczucia pustki i znudzenia. Negatywnie postrzega przyszłość, obawia się, że może przydarzyć się jej coś złego. U powódki przeważnie występuje obniżony nastrój, nie czuje się ona szczęśliwa i zadowolona. Często reaguje drażliwością, niepokojem i irytacją, cechuje ją płaczliwość. Niechętnie wychodzi też z domu, izoluje się od otoczenia, unika spotkań towarzyskich. Powódka czuje się pozbawiona energii, ma trudności z podejmowaniem decyzji i realizowaniem pomysłów. Nadal ma problemy ze snem. Rokowanie na przyszłość co do powódki jest niepewne. Powódka bowiem nadal nie odzyskała pełnej sprawności. Udzielenie powódce wsparcia psychologicznego w postaci rozmów wspierających, terapeutycznych mogłoby wspomóc proces adaptacji do obniżonej sprawności fizycznej, obniżyć lęk przed jazdą samochodem.

Wskazać należy, że powódka nadal odczuwa cierpienia fizyczne pod postacią dolegliwości bólowych, a także cierpienia psychiczne w związku z brakiem pełnej sprawności fizycznej i koniecznością korzystania z pomocy osób trzecich.

Powyższe okoliczności w ocenie Sądu pozwalają stwierdzić, iż przyznana przez pozwane Towarzystwo tytułem zadośćuczynienia kwota nie rekompensuje powódce w pełni krzywdy, jakiej doznała ona wskutek wypadku. Po pierwsze należy wziąć pod uwagę, iż w niniejszej sprawie ustalono, iż stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki wynosi łącznie aż 55 %. Podkreślić w tym miejscu należy, iż Sąd nie kierował się, ustalając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia, jedynie stopniem uszczerbku na zdrowiu u powódki, mierzenie krzywdy wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowiłoby bowiem niedopuszczalne uproszczenie, nie znajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 k.c. (por.: wyrok SN z dnia 28 czerwca 2005 r., I CK 7/05, LEX nr 153254). Nie można było jednakże nie wziąć pod uwagę, iż stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu u powódki wynosi aż 55 %, powódka już zapewne do końca życia będzie zmagająca się z pewnymi ograniczeniami. Nadto wziąć należało pod uwagę fakt, iż przed wypadkiem powódka był osobą towarzyską, lubiła aktywnie spędzać czas wolny. Powódka była w pełni sprawna i samodzielna.

Powódka razem ze swoim partnerem swój czas poświęcała uprawie warzyw w gospodarstwie i hodowli zwierząt. Na skutek doznanych urazów powódka musiała zrezygnować z tych form aktywności, co bardzo negatywnie odbiło się na jej psychice.

Przy wymiarze należnego powódce zadośćuczynienia należało wziąć więc pod perspektywę dalszego życia z doznanymszczerbkiem na zdrowiu i dolegliwościami bólowymi jeszcze przez wiele lat, a co za tym idzie, co z pewnością wiązało się i nadal będzie się wiązać z ujemnymi przeżyciami psychicznymi u powódki (zob.: wyrok SN z dnia 22 czerwca 2005 r., III CK 392/04, Lex nr 177203). Nadto przy ustalaniu wysokości należnego powódce zadośćuczynienia Sąd wziął również pod uwagę okres leczenia oraz fakt, iż powódka wymaga jednak dalszego usprawniania i rehabilitacji. W dalszym ciągu, okresowo poddawana jest zabiegom fizjoterapeutycznym. Nadto, jak zasugerował biegły W. R. powódka powinna poddać się leczeniu operacyjnemu prowadzącego do powstania zrostu kostnego powstałych u powódki stawów rzekomych.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż zdrowie jest dobrem szczególnie cennym, przyjęcie zaś niskiej kwoty zadośćuczynienia w przypadku tak rozległych uszkodzeń ciała, jakich doznała powódka, skutkujących dramatycznymi następstwami w zakresie stanu jej zdrowia fizycznego

i psychicznego, prowadziłyby w ocenie Sądu do niepożądanego deprecjacji tego dobra. Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, iż co do zasady dopiero łączna kwota 150 000 zł zrekompensuje powódce doznaną krzywdę, jest adekwatna do stopnia charakteru uszczerbku na zdrowiu, doznanych cierpień; zdaniem Sądu dopiero zadośćuczynienie w takiej łącznej kwocie spełni swój cel, jakim jest złagodzenie powódce doznanych przez nią cierpień fizycznych

i psychicznych, będzie stanowić dla powódki ekonomicznie odczuwalną wartość, spełni swoją kompensacyjną rolę, a równocześnie nie będzie ani nadmierne, ani też zaniżone i nie doprowadzi ani do bezpodstawnego zubożenia pozwanego, ani do bezpodstawnego wzbogacenia powódki, odpowiadając w pełni ocenionej całościowo krzywdzie wyrządzonej powódce w wyniku naruszenia czynności narządów jej ciała, za które odpowiedzialność ponosi strona pozwana. Ponieważ strona pozwana wypłaciła już powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 30 000 zł, ostatecznie zasądzono na rzecz powódki **tytułem dalszego zadośćuczynienia kwotę 120 000 zł**. W pozostałym zakresie powództwo o zadośćuczynienie uległo oddaleniu jako wygórowane.

Co do żądania zasądzenia odsetek od kwoty zadośćuczynienia podkreślić należy, że zgodnie z przyjętą w prawie cywilnym zasadą, dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. Termin spełnienia świadczenia wyznacza zaś przede wszystkim treść zobowiązania. Może on też wynikać z właściwości zobowiązania. Jeżeli nie można go oznaczyć według żadnego z tych kryteriów, zobowiązanie ma charakter bezterminowy, a o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.). Z chwilą nadejścia terminu spełnienia świadczenia roszczenie wierzyciela staje się wymagalne, a w zależności od tego czy dłużnik odpowiada, czy nie odpowiada za uchybienie terminu, skutek uchybienia przybiera postać opóźnienia lub zwłoki (art. 481 § 1 lub art. 476 k.c.).

W okolicznościach tej sprawy wymaga też zaznaczenia, że wynikająca z art. 455 k.c. reguła, według której dłużnik ma świadczyć niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela, ulega modyfikacji w odniesieniu do świadczeń przysługujących poszkodowanemu od zakładu ubezpieczeń. Według art. 817 § 1 i 2 k.c., zakład ubezpieczeń jest bowiem obowiązany spełnić świadczenie w terminie dni trzydziestu, licząc od dnia zawiadomienia o wypadku, jeżeli nie umówiono się inaczej. Jednakże, gdy wyjaśnienie w tym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu dni czterdziestu od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Podobna regulacja jest zawarta w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 473). Zgodnie z art. 14 ust. 1 tej ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W myśl ust. 2 w przypadku, gdyby wyjaśnienie

w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

Dominujący obecnie w orzecznictwie jest pogląd, zgodnie z którym w razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym, odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia przezeń roszczenia o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia. Innymi słowy, zasadą jest, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). I wprawdzie rozmiar krzywdy i szkody, a tym samym wysokość zgłoszonego żądania podlega weryfikacji w toku procesu, nie zmienia to jednak faktu, że chodzi

o weryfikację roszczenia wymagalnego już w dacie zgłoszenia. W konsekwencji tego, jeżeli powódka żąda od pozwanego zapłaty określonej kwoty tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od określonego dnia, poprzedzającego dzień wyrokowania, odsetki te powinny być zasądzone zgodnie z żądaniem pozwu, o ile tylko w toku postępowania zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście się powódce należała tytułem zadośćuczynienia od wskazanego przez nią dnia. Strona pozwana nie może bowiem sama czerpać korzyści z powstrzymania się od spełnienia części świadczenia, oczekując np. na wydanie prawomocnego wyroku i pozbawiać w ten sposób uprawnionego czerpania korzyści z tego zadośćuczynienia (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 kwietnia 2015 r., I ACa 222/15, LEX nr 1733704).

O odsetkach Sąd orzekł stosownie do poglądów prezentowanych w judykatach z ostatniego okresu, zgodnie z którymi obowiązek zaspokojenia roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nie staje się wymagalny dopiero z datą wydania uwzględniającego to roszczenie wyroku, lecz z chwilą wezwania dłużnika do jego zaspokojenia; to wierzyciel decyduje o przekształceniu tego zobowiązania w zobowiązanie terminowe poprzez wezwanie dłużnika do jego wykonania (por. m.in.: wyrok SN z dnia 28 czerwca 2005 r., I CK 7/05, LEX nr 153254; wyrok S.A. w Białymstoku z dnia 12 października 1999 r., I ACa 31/99, OSA 2000/6/27). Powódka zgłosiła swe roszczenie stronie pozwanej przez złożenie pozwu w niniejszej sprawie - jak przyznaje sama strona pozwana toczyło się postępowanie likwidacyjne dotyczące przedmiotowej szkody, uznać zatem należy, że przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie strona pozwana została skutecznie wezwana do zapłaty. Decyzją z dnia 16 maja 2016 r. strona pozwana przyznała zaś powódce kwotę 30 000 zł zadośćuczynienia, uznać zatem należy, iż w tej dacie strona pozwana dysponowała już materiałem pozwalającym jej ocenić rozmiary zadośćuczynienia należnego powódce, od tej więc daty zostały zasądzone na rzecz powódki odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 90 000 zł, która została zgłoszona już na etapie postępowania likwidacyjnego.

Powódka M. M. pismem procesowym z dnia 8 września 2017 r. (k. 239-244) zmodyfikowała pozew odnośnie żądania zadośćuczynienia i domagała się zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty 300 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami poczynając od dnia następującego po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody do dnia rzeczywistej zapłaty z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Natomiast pozwany (...) S.A.

w W. w piśmie procesowym z dnia 22 września 2017 r. (k. 248-249v) wnosił o oddalenie powództwa w rozszerzonym zakresie. Tym samym przyjąć należy, że po upływie 30 – dniowego terminu który upływał w dniu 22 października 2017 r. strona pozwana pozostawała w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia w zakresie zadośćuczynienia ponad kwotę zgłoszoną w toku postępowania likwidacyjnego. Z tych też względów na rzecz powódki zasądzone odsetki od kwoty 30 000 zł od dnia następnego, to jest od dnia 23 października 2017 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punktach I i IV wyroku.

ODSZKODOWANIE

Zgodnie z przepisem art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie, wynikłe z tego powodu, koszty. Odszkodowanie przewidziane powyższym przepisem obejmuje wydatki pozostające w związku

z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić. Z kolei, celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też potrzebą utrzymania tego stanu, jego niepogorszenia. Do kosztów objętych § 1 wspomnianego artykułu należą m.in.: koszty leczenia, koszt urządzeń kompensujących kalectwo, koszty specjalnego odżywiania, koszty celowe komunikacji, pozostające w związku z chorobą, jak na przykład dojazdy do szpitala, na badania itp., przy czym dotyczy to nie tylko poszkodowanego, ale również członków jego rodziny opiekującej się nim.

W niniejszej sprawie powódka domagała się zasądzenia na swoją rzecz odszkodowania w łącznej kwocie 17 472,91 zł wskazując, że na kwotę tę składają się:

- I. koszty paliwa w celu dojazdów do placówek medycznych (kwota 1 614,46 zł),
- II. koszty opieki osoby trzeciej (kwota 14 508,00 zł)
- III. koszty zakupu lekarstw (kwota 1 350,45 zł)

I. Koszty paliwa.

W ramach roszczenia odszkodowawczego powódka domagała się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 1 614,46 zł tytułem kosztów paliwa zużytego w celu dojazdów do placówek medycznych. Fakt poniesienia tych kosztów i ich wysokość nie zostały skutecznie zakwestionowane przez stronę pozwaną w toku niniejszego postępowania. Na rzecz powódki zostały zasądzone odsetki ustawowe:

- od kwoty 694,20 zł po upływie terminu 30 dni od dnia wezwania do zapłaty co do tego roszczenia – za dzień wezwania pozwanego do zapłaty uznać zaś należy dzień doręczenia odpisu pozwu, to jest 27 lipca 2016 r. Z uwzględnieniem zatem 30 – dniowego terminu do spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, odsetki na rzecz powódki zasądzone zostały od dnia 27 sierpnia 2016 r.

- od kwoty 920,66 zł od dnia 19 stycznia 2017 r. po upływie terminu 30 dni od dnia wezwania do zapłaty co do tego roszczenia – za dzień wezwania pozwanego do zapłaty uznać zaś należy dzień doręczenia odpisu pisma procesowego z dnia 14 grudnia 2016 r..

Z uwzględnieniem zatem 30 – dniowego terminu do spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, odsetki na rzecz powódki zasądzone zostały od dnia 19 stycznia 2017 r.

II. Koszty opieki osoby trzeciej.

Powódka w niniejszym postępowaniu domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty łącznej kwoty 14 508 zł tytułem kosztów opieki osób trzecich w następujących okresach:

- od dnia 29 lutego 2016 r do dnia 30 kwietnia 2016 r. 62 dni x 12 godz. x 12 zł= 8 928 zł
- od dnia 29 lutego 2016 r do dnia 30 kwietnia 2016 r. 62 dni x 5 godz. x 12 zł= 3 720 zł
- od dnia 1 maja 2016 r do dnia 31 maja 2016 r. 31 dni x 5 godz. x 12 zł= 1 860 zł

Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, z wyjątkiem okresu pobytu powódki w szpitalu (kiedy to miała ona zapewnioną opiekę ze strony personelu medycznego) wymagała ona pomocy osób trzecich, jednakże nie w takim wymiarze godzinowym, jaki wskazywała. Biegły ocenił, iż pacjentka od 19 lutego 2016 r. wymagała pomocy osoby drugiej w średnim wymiarze

4 godzin dziennie we wszystkich czynnościach dnia codziennego. Biegły dodał, że pomoc ta jest nadal konieczna do czasu przeprowadzenia proponowanego leczenia operacyjnego, prowadzącego do zrostu kostnego stawów rzekomych, wytworzonych u powódki.

Od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia 31 maja 2016 r. było to 93 dni po 4 godziny dziennie, co daje 372 godziny.

Zdaniem Sądu, brak jest jednakże podstaw do zastosowania przy obliczaniu należnego powódce odszkodowania w tym zakresie stawki godzinowej określonej przez powódkę na kwotę 12 zł. Nawet jeżeli bowiem taka stawka godzinowa jest stosowana przez Gminny Ośrodek Pomocy (...) w M., to wskazać należy, że jest to stawka za profesjonalne usługi opiekuńcze, w związku z czym brak jest podstaw do jej zastosowania w niniejszej sprawie, skoro powódka przyznała, że opiekę nad nią sprawowali najbliżsi, a nie profesjonalni opiekunowie.

W orzecznictwie przyjęty zaś jest aktualnie podgląd, że w przypadku sprawowania opieki przez osoby najbliższe, uzasadnione jest stosowanie stawki 10 zł za godzinę (tak np. Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 11 stycznia 2018 r., sygn. akt I ACa 847/17).

Przy przyjęciu więc stawki 10 zł za godzinę, co do zasady powódce należne jest z tego tytułu odszkodowanie w kwocie 3 720 zł (372 godziny x 10 zł).

Co do odsetek od kwoty 3 720 zł wskazać należy, iż zasądzone one zostały od dnia 27 sierpnia 2016 r., to jest po upływie 30 dni od doręczenia stronie pozwanej odpisu pozwu.

III. *Koszty leczenia.*

Powódka M. M. poniosła w okresie do lutego 2019 r. do maja 2016 r. koszty leczenia w łącznej kwocie 1 350,45 zł, na które składały się koszty leków, zakupy sprzętu ortopedycznego. Fakt i wysokość poniesionych przez powódkę wydatków wynikała

z przedłożonych w niniejszej sprawie faktur VAT. Strona pozwana zakwestionowała wysokość tych kosztów, wskazując, iż powódka domaga się zwrotu leków niezwiązanych z wypadkiem m.in. M., Spokój (...), (...) 20, R., Bals S. żel, (...) miner, N. Forte, A., T. i P., A.- Z.. Pozwany dodał, że w zakresie skutków wynikających z urazów z wypadku pozwany nie może ponosić odpowiedzialności za zwrot kosztów leków innych niż środki przeciwbólowe, ortezę, basen medyczny, leki przeciwzakrzepowe oraz opatrunki. Jednakże analiza faktur VAT prowadzi do wniosku, że koszty poniesione przez powódkę istotnie były celowe i miały związek ze zdarzeniem z dnia 19 lutego 2016 r., w szczególności nie budzi wątpliwości konieczność stosowania przez powódkę określonych leków czy preparatów witaminowych, środków opatrunkowych. Jak wynika z zeznań powódki, a w szczególności opinii biegłego W. R. (1) (k. 197-199) M. M. wymagała stosowania leków widniejących na fakturach zalegających w aktach sprawy. Biegły wskazał również, iż celowe było stosowanie leku O., ponieważ długotrwała pozycja leżąca powódki sprzyjała nadmiernej ucieczce wapnia z organizmu, co prowadziło do pogłębienia zmian osteoporotycznych. Nadto, w ocenie Sądu powódka na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 r. wyczerpująco wyjaśniła zasadność stosowania leków uspokajających czy nasennych, a także witamin i preparatów do smarowania kończyn. Po wypadku powódka odczuwała znaczne dolegliwości bólowe. Miała duże problemy ze snem. Niewątpliwie powódka potrzebowała wsparcia farmakologicznego, aby mogła skutecznie zasnąć i zregenerować organizm. Nadto, na skutek długotrwałego leżenia powódka wymagała podawania preparatów witaminowych, które wzmacniały jej organizm. Nie można zatem uznać, że powódka niezasadnie domaga się zwrotu poniesionych kosztów leczenia. Powódka winna zatem otrzymać zwrot całości poniesionych wydatków tj. 1 350,45 zł.

W tym miejscu wskazać należy, że powódka od całej tej kwoty żądała zasądzenia odsetek ustawowych od dnia następującego po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody do dnia rzeczywistej zapłaty. Należy mieć na względzie, że

powódka część roszczeń zgłosiła w toku postępowania likwidacyjnego (zgłoszenie z dnia 7 kwietnia 2016 r. k. 45 akt szkody) na kwotę 861,45 zł, część roszczeń z kolei zgłoszona została dopiero w pozwie (kwota 489,01 zł), różne będą zatem daty wymagalności poszczególnych kwot składających się na koszty leczenia.

Ponieważ mimo żądania w toku postępowania likwidacyjnego należności nie zostały wypłacone, Sąd zasądził na rzecz powódki odsetki ustawowe:

- od kwoty 861,45 zł od dnia 16 maja 2016 r. (decyzja ubezpieczyciela o wypłacie świadczeń) do dnia zapłaty,
- od kwoty 489,01 od dnia 27 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty (data doręczenia pozwanemu pozwu + 30 dni)

Ostatecznie zatem zasądzono na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwotę 6 684,91 zł: kwotę 1614,46 zł tytułem kosztów dojazdów, kwotę 3 720 zł tytułem kosztów opieki osoby trzeciej oraz kwotę 1 350,45 zł tytułem kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot składających się na ogólną kwotę odszkodowania od dat wskazywanych przy omawianiu danego składnika odszkodowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punktach II i IV wyroku.

USTALENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI NA PRZYSZŁOŚĆ

Przepis art. 442 § 3 k.c. wprawdzie wyeliminował niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej niż szkoda ta się ujawniła, jednakże ustalenie odpowiedzialności na przyszłość nadal ma takie znaczenie, że usuwa lub przynajmniej łagodzi trudności dowodowe mogące wystąpić w ewentualnej kolejnej sprawie odszkodowawczej ze względu na upływ czasu między wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę, a dochodzeniem naprawienia szkody. Utrwalony jest pogląd, że w sprawie o naprawienie szkody wynikłej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, zasądzenie określonego świadczenia nie wyłącza jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia, zwłaszcza

w sytuacji, gdy z opinii biegłych lekarzy wynika, że rodzaj uszkodzenia ciała bądź rozstroju zdrowia jest tego rodzaju, że dalsze ujemne skutki mogą w przyszłości powstać (vide: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 17 kwietnia 1970r., sygn. akt III PZP 34/69, publik. OSNC 1970/12/217). Po uchyleniu art. 442 k.c. i dodaniu art. 442 1 k.c. ustawą z dnia 16 lutego 2007r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz. 538) pojawiły się wątpliwości, czy powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Zostały one jednak rozstrzygnięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2009r., sygn. akt III CZP 2/09 (publik. OSNC 2009/12/168), w której przyjęto, że pod rządem art. 442 1§ 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie, może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Sąd orzekający pogląd ten podzielili. W świetle opinii biegłych opracowanych w sprawie stan zdrowia powódki nie ulegnie poprawie, opisane uszczerbki mają charakter trwałe, a rokowania są niekorzystne. Wobec powyższego, w oparciu o art. 189 k.p.c., Sąd ustalił również odpowiedzialność pozwanego za mogącą wyniknąć w przyszłości u powódki szkodę, pozostającą w związku z wypadkiem. W tej mierze, Sąd miał na uwadze przede wszystkim wnioski płynące z opinii biegłych, którzy wskazali, że powódka wymaga dalszych zabiegów rehabilitacyjnych poprawiających sprawność ogólną, tak aby umożliwić mu codzienne funkcjonowanie przy istniejących pourazowych ograniczeniach oraz zachodzi konieczność udzielenie jej wsparcia psychologicznego, celem zminimalizowania skutków wypadku w sferze psychicznej. W rezultacie Sąd Okręgowy stwierdził po stronie powódki interes prawny w stwierdzeniu odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, w rozumieniu art. 189 k.p.c.

KOSZTY PROCESU

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Powódka poniosła w niniejszej sprawie koszty procesu w łącznej kwocie 7 217 zł, na którą złożyły się:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa,
- kwota 7 200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika będącego adwokatem, ustalona stosownie do treści § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu, a to z uwagi na treść przepisu § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2016 r., poz. 1668).

Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wyniosła 316 122,46 zł. Powództwo uwzględnione zostało co do łącznej kwoty 126 684,91 zł, na co złożyły się: kwota 120 000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwota 6 684,91 zł tytułem odszkodowania. Powyższe oznacza, że powódka wygrała sprawę w 0,40 częściach (126 684,91:316 122,46 zł). Strona pozwana winna zatem zwrócić powódce tytułem kosztów procesu kwotę 2 886,80 zł (0,40 x 7 217 zł).

Z kolei strona pozwana poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 7 217 zł, na którą złożyły się:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa,
- kwota 7 200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym, ustalona stosownie do treści § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu, a to z uwagi na treść przepisu § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2016 r., poz. 1667).

Strona pozwana wygrała sprawę w 0,60 częściach, a zatem powódka winna zwrócić stronie pozwanej tytułem kosztów procesu kwotę 4 330,20 zł (0,60 x 7 217).

Ostatecznie, po wzajemnym skompensowaniu kosztów, zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej tytułem kosztów procesu kwotę 1 443,40 zł (4 330,20 – 2 886,80 zł).

Z tych też względów orzeczono jak w punkcie V wyroku.

NIEUISZCZONE KOSZTY SĄDOWE

W punkcie VI wyroku orzeczono o obowiązku uiszczenia przez strony nieuiszczonych kosztów sądowych. Nieuiszczone koszty sądowe w niniejszej sprawie stanowiły łączną kwotę 17 674,03, na którą złożyły się:

- kwota 530,44 zł tytułem wynagrodzenia biegłego W. R. (1) (k. 208),
- kwota 500,40 zł tytułem wynagrodzenia biegłej K. P. (k. 228),
- kwota 152,12 zł tytułem wynagrodzenia biegłej K. P. za sporządzenie opinii uzupełniającej (k. 259),
- kwota 258,15 zł tytułem wynagrodzenia biegłego W. R. (1) za sporządzenie opinii uzupełniającej (k. 298),
- kwota 347,96 zł tytułem wynagrodzenia biegłego W. R. (1) za sporządzenie opinii uzupełniającej (k. 354),
- kwota 77,96 zł tytułem wynagrodzenia biegłego W. R. (1) za obecność na rozprawie (k. 393),
- kwota 15 807 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona.

Na zasadzie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kwotę tę nakazano pobrać od stron w proporcji, w jakiej przegrały one sprawę. Strona pozwana przegrała sprawę w 0,40 częściach, nakazano więc pobrać od niej kwotę 7 069,61 zł (0,40 x 17 674,03 zł). Powódka przegrała sprawę w 0,60 częściach, nakazano od niej pobrać więc kwotę 10 604,42 zł (0,60 x 17 674,03 zł); nieuiszczone koszty sądowe co do powódki nakazano przy tym pobrać z roszczenia zasądzonego na jej rzecz w punkcie I wyroku. Podkreślić należy, iż fakt, że powódka w niniejszym postępowaniu korzystała ze zwolnienia od kosztów sądowych w całości nie stanowi przeszkody w pobraniu od niej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych kosztów sądowych. Jeżeli bowiem roszczenie powoda zwolnionego od kosztów sądowych zostanie uwzględnione jedynie w części, nieuiszczonymi kosztami sądowymi sąd obciąży pozwanego, jednak nie w całości, a w odpowiedniej proporcji do stopnia jego przegranej, stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu, wynikającą z art. 100 k.p.c., zaś w pozostałej części, którą nie można obciążyć pozwanego, kosztami sądowymi sąd obciąży powoda na zasadach określonych w art. 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazując ich ściąganie z zasądzonego roszczenia (zob.: Katarzyna Gonera w: „Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych”, Wyd. LexisNexis).

SSO Katarzyna Latała

Z: odpis uzasadnienia wraz z odpisem wyroku doręczyć pełnomocnikom stron.

SSO Katarzyna Latała